

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Foltase, soudce Jana Kratochvíla a soudkyně Jitky Zavřelové ve věci žalobkyně: **J. K.**, zastoupená Mgr. Bc. Ivou Jónovou, advokátkou se sídlem V Jirchářích 60/6, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2024, čj. MPSV-2024/148099-916, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. 3. 2025, čj. 175 Ad 10/2024-31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Ustanovené zástupkyni Mgr. Bc. Ivě Jónové, advokátce, **se nepřiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně navrhovala změnu výše příspěvku na péči, který na základě dřívějšího rozhodnutí Úřadu práce pobírala ve výši 12 800 Kč měsíčně, jakožto osoba závislá ve III. stupni závislosti. Úřad práce s přihlédnutím k podkladům získaným v řízení o návrhu žalobkyně zahájil z moci úřední řízení o snížení výše příspěvku na péči. Rozhodnutím vydaným ve společném řízení zamítl návrh žalobkyně a snížil výši příspěvku na péči na částku 880 Kč měsíčně, neboť shledal, že zdravotní stav žalobkyně se zlepšil a nyní je osobou závislou v I. stupni závislosti. Žalobkyně se proti rozhodnutí odvolala.

[2] V odvolání namítala, že se její zdravotní stav nezlepšil. Své tvrzení doložila lékařskými zprávami. O odvolání rozhodlo Ministerstvo práce a sociálních věcí (žalovaný) tak, že jej zamítlo a potvrdilo rozhodnutí Úřadu práce.

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu. Uváděla, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné a vnitřně rozporné. Žalovaný dle jejího přesvědčení

nedostatečně zjistil skutkový stav a rozhodnutí nesprávně založil pouze na odborném posudku posudkové komise o zdravotním stavu žalobkyně.

[4] Krajský soud žalobu zamítl jako nedůvodnou. Argumentoval, že z rozhodnutí žalovaného bylo zřejmé, z jakých podkladů při rozhodování vycházel a na základě jakého právního názoru k závěrům obsaženým ve výroku dospěl. Přisvědčil žalovanému, že odborný posudek o zdravotním stavu žalobkyně je úplný, objektivní a přesvědčivý důkazní prostředek, který řeší odbornou otázku, jejíž posouzení nepřísluší ani žalovanému ani soudu, a proto je možné z něj vycházet.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření účastníků

[5] Žalobkyně (stěžovatelka) se proti rozsudku krajského soudu bránila kasační stížností. Uplatnila několik okruhů námitek, které je možné shrnout následovně.

1. Namítala, že v řízeních došlo k porušení principu právní jistoty, resp. předvídatelnosti práva. Žalovaný i krajský soud se odchýlili ustálené judikatury a nezohlednili z ní vyplývající požadavky na úplnost, objektivnost a přesvědčivost posudků o zdravotním stavu.
2. Jak žalovaný, tak soud nedostatečně zjistili skutkový stav. Žalovaný nesprávně založil své rozhodnutí pouze na posudku o zdravotním stavu stěžovatelky a opomenul se vypořádat s výsledky sociálního šetření provedeného v místě bydliště stěžovatelky. Soud nadto pochybil, když si v rámci dokazování nevyžádal její lékařskou prohlídku a provedl vlastní hodnocení stěžovatelčiny schopnosti zvládat základní životní potřeby, aniž by byl k tomuto hodnocení příslušný.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Jelikož ve věci stěžovatelky rozhodoval specializovaný samosoudce, zabýval se Nejvyšší správní soud tím, zda je kasační stížnost přijatelná.

[8] Sama stěžovatelka v úvodu své kasační stížnosti predestřela svůj právní názor týkající se přijatelnosti kasační stížnosti. Přijatelnost odůvodnila zejména poukazem na zaběhlou praxi žalovaného, která je dle jejího přesvědčení v rozporu s ustálenou judikaturou. Dále rozvedla úvahy ohledně metodické činnosti žalovaného. Dle jejího přesvědčení by měl žalovaný svou metodickou činností působit na posudkové komise tak, aby při vytváření posudků respektovaly ustálenou judikaturu správních soudů.

[9] Náplní činnosti Nejvyššího správního soudu není provádění šetření ve věcech zavedené praxe správních orgánů, jakož ani její hodnocení. Soud, jakožto vrcholný soudní orgán ve věcech správního soudnictví, zejména zajišťuje jednotu a zákonnost rozhodování tím, že rozhoduje o kasačních stížnostech. Tomuto poslání odpovídají i kritéria dovozená ustálenou judikaturou soudu ohledně (ne)přijatelnosti kasační stížnosti.

[10] Z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, bod 52 a zejména z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, se podává, že kasační stížnost je přijatelná v případě

pokračování

rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[11] Jádrem sporu jsou náležitosti posudku o zdravotním stavu vypracovaném pro účely řízení o přiznání příspěvku na péči a otázka, nakolik jsou správní orgány povinné přihlížet při rozhodování ke všem podkladům vymezeným v § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a to zejména k výsledkům sociálního šetření.

[12] K těmto otázkám již existuje ustálená a sjednocená judikatura Nejvyššího správního soudu.

[13] Jelikož správní orgány a soudy nejsou odborně způsobilé hodnotit zdravotní stav žadatele o příspěvek na péči, je stěžejním důkazem pro jejich rozhodnutí odborný posudek vypracovaný posudkovou komisí v rámci posudkového řízení, které je specifickou formou správní činnosti (rozsudek NSS ze dne 17. 9. 2019, čj. 5 Ads 135/2018-19). S ohledem na tato specifika klade judikatura důraz na to, aby byl posudek jednoznačný, určitý, úplný a přesvědčivý. Těmto požadavkům posudek dostojí v případě, že *„se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k účastníkem řízení udávaným potížím, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, případně z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí být popsán dostatečně jasně přesně, aby nevystávaly žádné další pochybnosti. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, správní orgán totiž nemůže nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to nemá potřebnou odbornou erudici.“* (rozsudek NSS ze dne 5. 3. 2015, čj. 6 Ads 299/2014-25). Posudková komise nadto musí v odůvodnění posudku výslovně zohlednit jednotlivé činnosti vyjmenované v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. A vypořádat se se skutečnostmi, které posuzovaný namítá. Posudková komise, správní orgány i soudy zároveň musejí *„mít na zřeteli, že s ohledem na sociálně citlivou situaci osob závislých na pomoci jiné fyzické osoby a důležitost příspěvku jim poskytovaného, je zapotřebí postupovat při posuzování stupně závislosti osoby důkladně.“* (rozsudek NSS ze dne 16. 3. 2016, čj. 3 Ads 262/2015-34).

[14] Co se samotného způsobu hodnocení týče, z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2014, čj. 1 Ads 86/2014-40, vyplývá, že při posuzování stupně závislosti žadatele o příspěvek na péči je nutné zkoumat zvládání základních životních potřeb v přijatelném standardu (tedy pouze v určitém základním rozsahu), nikoliv, jestli je posuzovaná osoba schopna tyto své potřeby obstarávat ve stejné míře, jako v případě absence zdravotního postižení. Obdobně soud v rozsudku ze dne 29. 9. 2015, čj. 4 Ads 167/2015-27 uzavřel, že posouzení zvládání základních životních potřeb není intuitivní, ale vyplývá z objektivizovaných kritérií.

[15] Krajský soud se při posuzování případu nejprve zabýval tím, zda je rozhodnutí žalovaného přezkoumatelné, přičemž vyšel z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu. Následně podrobně vyložil, proč je odborný posudek, ze kterého vycházel žalovaný, jednoznačný, určitý, úplný a přesvědčivý, a to zejména ve světle právní úpravy zakotvené v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., jakož i výše citované ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu. V rozsudku se též vypořádal s žalobní argumentací stěžovatelky.

[16] Nejvyšší správní soud ověřil, že správní spis obsahuje veškeré podklady podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, a že posudková komise při zpracování posudku vycházela z výsledků sociálního šetření a lékařských zpráv. Zároveň neshledal, že by z obsahu spisu vyplynuly okolnosti nebo skutečnosti, kterými by mohla být správnost odborného posudku zpochybněná, nebo že by se jednalo o posudek vnitřně rozporný. Posudek svým obsahem odpovídá výsledkům sociálního šetření. Ze správního spisu dále vyplynulo, že žalovaný (a potažmo i správní orgán prvního stupně) založil své rozhodnutí pouze na odborném posudku zpracovaném posudkovou komisí.

[17] K uvedenému Nejvyšší správní soud upozorňuje na to, že posudková komise, ale i žalovaný, mají povinnost se náležitě vypořádat se skutečnostmi zjištěnými při sociálním šetření. Je tomu tak zejména v situaci, kdy zjištění sociálního šetření podporují tvrzení žadatele, se kterými se posudková komise, resp. žalovaný, neztotožňují (rozsudek NSS ze dne 9. 1. 2025, čj. 9 Ads 209/2024-69). V řešené věci jsou zjištění uvedená ve zprávě o sociálním šetření zohledněná v posudku posudkové komise, přičemž závěry posudkové komise s nimi nejsou v rozporu. Nelze proto dovodit, že žalovaný zatížil řízení zásadní vadou, když při rozhodování vycházel z posudku posudkové komise a již se blíže nezabýval výsledky sociálního šetření. Proto se zásadního pochybení nedopustil ani krajský soud.

[18] Z uvedeného je zřejmé, že kasační stížnost nevyvolává otázky, které by dosud nebyly v judikatuře řešeny nebo byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon. V daném případě nedošlo ani k zásadnímu pochybení krajského soudu, které by mělo vliv na hmotněprávní postavení stěžovatelky. Krajský soud posoudil případ v souladu s judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit. Podmínka podstatného přesahu vlastních zájmů stěžovatelky tudíž nebyla naplněna.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, a proto ji podle § 104a odst. 1 soudního řádu správního odmítl pro nepřijatelnost.

[20] O nároku na náhradu nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 soudního řádu správního ve spojení s § 120 soudního řádu správního. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch a náhradu nákladů jí proto nelze přiznat. Žalovanému, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

pokračování

[21] Stěžovatelce byla usnesením Nejvyššího správního soudu ustanovena zástupkyní advokátka. Podle § 35 odst. 10 část věty první za středníkem soudního řádu správního platí hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného advokáta stát. Zástupkyně však v tomto řízení neučinila žádný úkon ve smyslu § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb. Proto ji soud žádnou odměnu nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 23. června 2025

Tomáš Foltas
předseda senátu